

Informace

předsedy Legislativní rady ČMKOS

k některým otázkám týkajícím se provádění cíleného Programu podpory zaměstnanosti Antivirus (dále jen „Program Antivirus“)

Vláda ČR schválila dne 31. 3. 2020 Program Antivirus, jehož cílem je zmírnění negativních dopadů celosvětového šíření onemocnění COVID-19 způsobeného virem SARS-CoV-19 (dále jen „COVID-19“) na zaměstnanost v ČR. Z pohledu zaměstnanců i zaměstnavatelů jsou mimořádně důležitá opatření připravená MPSV v úzké spolupráci se sociálními i partnery zastoupenými v RHSD podle § 120 odst. 2 ZOZ jako soubor opatření zaměřených ke zvýšení možnosti fyzických osob nebo jejich skupin uplatnit se na trhu práce.

U zaměstnanců zaměstnavatelů postižených šířením nákazy COVID-19 a souvisejícími opatřeními dochází ke zvýšení rizika ztráty zaměstnání v důsledku zastavení či omezení činnosti zaměstnavatele. Program Antivirus směřuje ke zlepšení postavení těchto osob na trhu práce prostřednictvím podpory udržení stávajícího zaměstnání (částečná kompenzace celkových mzdových nákladů v podobě náhrad mezd náležejících zaměstnancům za dobu překážek v práci vyvolaných karanténou, mimořádnými opatřeními, krizovými opatřeními souvisejícími se šířením nákazy COVID-19 jak v České republice, tak v zahraničí a doprovodnými hospodářskými problémy zaměstnavatelů.

1. Prostřednictvím Programu Antivirus bude postiženým zaměstnavatelům, jejichž mzdové prostředky nejsou kryty veřejnými rozpočty vyplácen finanční příspěvek (dále jen „příspěvek“).
2. Finanční příspěvek nebude poskytován zaměstnavatelům na náhradu platu, tj. nebude poskytován zaměstnavatelům na které se vztahuje § 109 odst. 3 zákoníku práce.
3. Refundovány budou podle bodu 5 Programu Antivirus zaměstnavateli mzdové náklady, které vznikají za dobu, kdy není pro zaměstnavatele konána práce a zaměstnancům je poskytována snížená náhrada mzdy v souladu se ZP. Z tabulkového shrnutí režimů A (§ 192 a 208 ZP) a B (207, 208 a 209 ZP) vyplývá, že příspěvek bude poskytován i v případech, kdy je zaměstnancům zaměstnavatelem vyplácena náhrada mzdy ve výši 100 %.
4. Z Programu Antivirus lze hradit příspěvek na náhradu uznatelných nákladů zaměstnavatelů vzniklých v době vyhlášení a trvání nouzového stavu po datu 12. 3. 2020, do 30. 4. 2020, popř. dále, pokud bude přijato vládou rozhodnutí o pokračování této podpory.
5. Příspěvek bude poskytovat Úřad práce České republiky (dále jen „ÚP ČR“) na žádost zaměstnavatele ve výši a po dobu, která bude záviset na důvodu vzniku překážky v práci a na základě dohody o poskytnutí příspěvku uzavřené ÚP ČR a zaměstnavatelem splňujícím stanovené podmínky. Veškeré potřebné úkony mezi zaměstnavatelem a ÚP ČR budou realizovány dálkovým způsobem v digitální podobě – doporučujeme sledovat průběžně informace na webu ÚP ČR a MPSV.
6. Podmínkou poskytnutí příspěvku je, že zaměstnavatel postupuje v těchto případech v souladu se zákoníkem práce. ÚP ČR bude úzce spolupracovat v rámci kontrolní činnosti se Státním úřadem inspekce práce (dále jen „SUIP“), který bude kontrolovat dodržování ZP.

7. Příspěvek se poskytuje výhradně na zaměstnance, kteří jsou v době, kdy zaměstnavatel podává vyúčtování stále jeho zaměstnanci a nebyla jim ke dni podání tohoto vyúčtování dána výpověď, ani nejsou ve výpovědní době, s výjimkou výpovědi dle § 52 písm. g) a h) ZP.

8. U agentur práce podle § 14 odst. 3 písm. b) ZOZ bude příspěvek poskytován, jen pokud pracovní poměr zaměstnance být sjednán přede dnem vyhlášení nouzového stavu dne 12. března 2020 a trval po celou dobu trvání Programu Antivirus.

9. Požádat o příspěvek mohou všichni zaměstnavatelé ve mzdové sféře, u kterých alespoň jeden ze zaměstnanců v pracovním poměru, který je účasten nemocenského a důchodového pojištění podle českých právních předpisů, spadá do podmínek režimu A nebo B Programu Antivirus. Opatření se nevztahuje na zaměstnance pracující na základě dohody o pracovní činnosti nebo na základě dohody o provedení práce.

10. Příspěvek je vyplácen zaměstnavateli jako kompenzace za vyplacenou zákonnou náhradu mzdy konkrétních zaměstnanců náležející zaměstnanci při překážce v práci, a to včetně řádně odvedené odpovídající částky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění (dále též „odvody“), které zaměstnavatel za sebe a zaměstnance odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance.

11. Pojem vyplacené zákonné náhrady mzdy kryje na základě tripartitní dohody dosažené při přípravě vládního opatření případy, kdy

- zákon sám u jednotlivých překážek v práci stanoví příslušnou výši náhrady mzdy,
- kdy výši náhrady mzdy na základě zákonného zmocnění (např. podle § 207 písm. a) a b) ZP nebo u částečné nezaměstnanosti podle § 209 ZP) stanoví dohoda mezi odborovou organizací a zaměstnavatelem nebo vnitřní předpis.

12. Míra podpory na jednoho zaměstnance je odvozena od aktuální průměrné mzdy v národním hospodářství včetně odvodů¹ a činí:

Režim A (karanténa s náhradou mzdy podle § 192 ZP a nemožnost přidělovat zaměstnanci práci z důvodu vládou přijatých vyjmenovaných opatření s náhradou mzdy podle § 208 ZP): 80 % z uznatelných výdajů, max. však 39 000,- Kč na jednoho zaměstnance².

Režim B (tzv. související hospodářské potíže - překážky v práci podle § 207, 208 a 209 ZP): 60 % z uznatelných výdajů, max. však 29 000,- Kč na jednoho zaměstnance³.

1 Částka 48 400,- Kč odpovídá zaokrouhleným **celkovým mzdovým nákladům** na zaměstnance s průměrnou hrubou mzdou. Průměrná hrubá mzda ve 4. čtvrtletí roku 2019 dle Českého statistického úřadu činila 36 144 Kč. Jedná se tedy o výpočet $36\,144 \times 1,34 = 48\,400$.

2 Maximální výše příspěvku **39 000,-** odpovídá situaci, kdy zaměstnavatel zaměstnanci poskytne náhradu mzdy ve výši 100 % jeho průměrného výdělku, přičemž příspěvek UP v souladu s Programem Antivirus kompenzuje 80 % vynaložených výdajů, včetně odvodů ($36\,144 \times 1,34 \times 1 \times 0,8 = 38\,746$, zaokrouhleno na celé tisíce).

3 Maximální výše příspěvku **29 000,-** odpovídá situaci, kdy zaměstnavatel zaměstnanci poskytne náhradu mzdy ve výši 100 % jeho průměrného výdělku, přičemž příspěvek UP v souladu s programem Antivirus kompenzuje 60 % vynaložených výdajů, včetně odvodů ($36\,144 \times 1,34 \times 1 \times 0,6 = 29\,060$ Kč, zaokrouhleno na celé tisíce).

V Praze dne 2.4.2020
Zpracoval: JUDr. Vít Samek